

KUĆA
EUROPSKE POVIJESTI

Pitanja i odgovori *o projektu*

Zašto je otvorena Kuća europske povijesti?

Proces u okviru kojeg je tijekom nekoliko desetljeća nastajala Europska unija ostavio je dubok trag na načine organizacije i upravljanja u europskim državama. Međutim, dosad nije postojao muzej u kojemu bi se taj proces prikazao u širem povijesnom kontekstu, a koji bi objedinio i usporedio oprečna iskustva različitih europskih zemalja i naroda.

Generacija koja je proživjela tragične događaje 20. stoljeća te potom izgradila Europsku zajednicu danas nestaje. Stoga je sada pravi trenutak da se razvoj europskih integracija na razumljiv način predstavi široj javnosti i da se objasne glavni povijesni događaji, pokretačka snaga i ciljevi kako bi buduće generacije mogle razumjeti kako je, zašto i kada nastala današnja Unija. U razdobljima krize posebno je važno razvijati i jačati svijest o kulturnoj baštini te ne zaboraviti da mirnu suradnju ne smijemo uzimati zdravo za gotovo.

Europski parlament je stoga osnovao Kuću europske povijesti, koja će građanima pružiti priliku da razmisle o tom povijesnom procesu i što on znači danas. Parlament smatra da muzej može biti mjesto rasprava i razumijevanja suvremenih događaja iz perspektive njihovih povijesnih korijena i u svjetlu povijesnih iskustava.

Kojim se načelima vodi projekt?

Od samog početka projekt je vođen željom za promicanjem znanja o europskoj povijesti. Na otvoren i nadahnut način nastojala se podići svijest o različitim sjećanjima koje dijelimo unutar Europe. Preduvjet su bili stručna neovisnost i međunarodni sastav projektnog tima, a za projekt je posebno odabran tim povjesničara i muzeoloških stručnjaka iz cijele Europe. U pripremi izložbi vodili su računa o tome kako na pravedan način prikazati raznolikost europske povijesti i njezinih tumačenja.

Savjetodavni odbor na visokoj razini (Stručno vijeće), sastavljen od međunarodno priznatih povjesničara i muzeologa, jamči znanstvenu točnost i relevantnost sadržaja izložbi.

Gdje se nalazi?

Kuća europske povijesti smještena je u zgradi Eastman u Parku Léopold, nedaleko od europskih institucija. Zgrada Eastman izgrađena je 1935. kao stomatološka klinika za djecu iz siromašnih obitelji, a njezinu je izgradnju financirao američki biznismen George Eastman, izumitelj fotoaparata Kodak. Kako bi se zgrada prenamijenila u izložbeni prostor, održan je arhitektonski natječaj na kojem je pobijedila skupina arhitekata koju čine Chaix & Morel et associés iz Francuske, JSWD Architekten iz Njemačke i TPF iz Belgije. Njihovi su planovi uključivali obnovu pročelja, uz očuvanje povijesnog izgleda zgrade, te moderno proširenje u prvobitnom atriju zgrade i na krovu.

Kako je tekao projekt?

Ideju o Kući Europske povijesti predstavio je u svom inauguralnom govoru 2007. tadašnji predsjednik Europskog parlamenta dr. Hans-Gert Pötering. Godinu dana kasnije skupina priznatih povjesničara i muzejskih stručnjaka iz različitih europskih zemalja izradila je prvi koncept projekta pod nazivom „Konceptualna osnova za Kuću europske povijesti“, u kojem je Kuća europske povijesti zamišljena kao moderan izložbeni, dokumentacijski i informativni centar, koji bi odražavao najnovije trendove u muzeologiji.

Od siječnja 2011. s radom je započeo stručni projektni tim čiji članovi dolaze iz cijele Europe. Postupno su odredili viziju i misiju novog muzeja, razradili sadržaj stalnog izložbenog postava, a radili su i na drugim aspektima, kao što su strategija za posjetitelje, politika privremenih izložbi i prikupljanja izložaka. Stručni odbor savjetovao ih je u njihovom radu i složio se s rješenjima. Predsjedništvo Parlamenta (predsjednik i 14 potpredsjednika) odobravali su sve važnije odluke.

Koju priču pripovijeda muzej?

Stalni izložbeni postav bavi se glavnim fenomenima i procesima koji su kroz povijest oblikovali suvremenu Europu te ističe raznolikost iskustva, svijesti i tumačenja koji se uz te događaje vežu.

Postav ne prikazuje povijest neke europske države ili regije, već se prvenstveno bavi europskim fenomenima. Stručni projektni tim odlučio se za tri kriterija: događaj ili ideja koji su potekli iz Europe, proširili su se Europom i koji su još danas važni. Na temelju tih kriterija projektni je tim odredio šest tematskih cjelina s brojnim temama i podtemama. Stalni izložbeni postav ponegdje nadilazi vanjske granice Europske unije.

Europska povijest možda je složena, raznolika i rascjepkana, no postoje brojne sličnosti i zajednička iskustva. Prikazati neke od njih cilj je stalnog izložbenog postava. Počevši s drevnim mitom o „Europi i biku“ i njegovim različitim tumačenjima, izložba ističe ključne čimbenike europske baštine koji su je duboko obilježili i utječu na nju još i danas.

Je li cilj Kuće europske povijesti stvoriti europski identitet?

TO pojmu identiteta neprestano se raspravlja u okviru kulturnih studija. U kontekstu muzejskih aktivnosti taj je pojam potaknuo brojne radove i opsežna promišljanja. Ne postoji opće prihvaćena definicija pojma europskog identiteta. On je preuzak i prestatičan da bi poslužio kao temelj za Kuću europske povijesti. Kad bi Kuća europske povijesti bila posvećena samo unaprijed utvrđenom pojmu europskog identiteta, rasprava bi se samo suzila, a želja je, baš suprotno, potaknuti opsežnu raspravu o tom vrlo zanimljivom i aktualnom pitanju. Ovdje nema gotovih odgovora, već je želja potaknuti raspravu o europskom sjećanju i europskoj svijesti.

Hoće li Kuća europske povijesti zamijeniti nacionalne povijesti?

Kuća europske povijesti nije puki zbroj nacionalnih povijesti ili njihova zamjena. Ona je riznica europskih sjećanja koja sadrži raznolika iskustva i tumačenja sa svim njihovim suprotnostima i proturječjima. Njezin prikaz povijesti složen je, a ne ujednačen, raznolik, a ne homogen, kritičan, a ne potvrđan.

Gdje počinje priča?

Tema stalnog postava Kuće europske povijesti, središnjeg dijela muzeja, je europska povijest od 19. stoljeća do danas. U nekim dijelovima izložba odlazi dublje u prošlost, sve do antičkog doba i srednjeg vijeka, kako bi se objasnile temeljne karakteristike europske kulture i civilizacije te na taj način posjetiteljima omogućilo bolje razumijevanje sadašnjosti.

Stalni izložbeni postav započinje predstavljanjem mita o Europi, promjenom geografske definicije Europe kroz povijest i promišljanjem o tome što bi to mogla biti europska baština. U središtu izložbe je europska povijest 19. i 20. stoljeća s posebnim naglaskom na povijest europskih integracija.

Postoji li tematsko preklapanje s Parlamentarijem koji također prikazuje povijest europskih integracija?

Parlamentarij je centar za posjetitelje Europskog parlamenta i bavi se ulogom, funkcioniranjem i aktivnostima Europskog parlamenta. S druge strane, Kuća europske povijesti je muzej o europskoj povijesti u mnogo širem smislu. Te dvije institucije imaju različit tematski fokus i različite kontekste, ciljeve, zadatke i sredstva za njihovo postizanje. Kuća europske povijesti obuhvaća mnogo širi pristup povijesti i kao muzej u središte interesa postavlja predmete koji svjedoče o povijesti. Stoga se ta dva projekta međusobno nadopunjuju.